geodetická kancelária
progeos
s.r.o.

Dopravná 14, 934 01 Levice
1.poschodie, č. dv. 108
Tel.: 036/6345 890, 0905 444 084
E-mail: progeos@progeos.sk
IČO: 44876335
DIČ: 2022859465
Bankové spojenie: 1407863056/0200
OR OS Nitra, Oddiel: Sro, vl.č.: 24916/N

PJPÚ TEHLA
LOKALITA PRI VRÁBEĽSKEJ CESTE

V Š E O B E C N É Z Á S A D Y
F U N K Č N É H O U S P O R I A D A N I A
Ú Z E M I A

S P R I E V O D N Á S P R Á V A

04/2021

O B S A H :

1. Úvod 3
2. Východiskové podklady 4
3. História, všeobecná charakteristika územia a vymedzenie obvodu projektu pozemkových úprav 5
4. Prírodné pomery 8
4.1 Geologické pomery 8
4.2 Geomorfologické pomery 9
4.3 Pedologické pomery 10
4.4 Hydrologické pomery 10
4.5 Klimatické pomery 11
4.6 Rastlinstvo 12
5. Súčasný stav krajiny 12
5.1 Súčasné využitie pozemkov 12
5.2 Biotická charakteristika vybraných prvkov súčasného využitia pozemkov 12
6. Spoločné zariadenia a opatrenia 13
6.1 Ekologické a krajinotvorné zariadenia a opatrenia 14
6.1.1 Ochrana životného prostredia 14
6.1.2 Negatívne prvky v krajine 15
6.1.2.1 Sekundárne stresové javy a procesy 20
6.1.3 Systém ekologickej stability 20
6.1.4 Návrh opatrení pre zvýšenie ekologickej stability územia 21
6.1.4.1 Krajinnoekologické opatrenia 21
6.1.4.2 Manažmentové opatrenia 22
6.2 Protierózne zariadenia a opatrenia 22
6.2.1 Prieskum podmienok ochrany poľnohospodárskej pôdy 22
6.2.1.1 Veterná erózia 22
6.2.1.2 Vodná erózia 23
6.2.2 Návrh protieróznych a pôdoochranných opatrení 24
6.3 Vodohospodárske zariadenia a opatrenia 25
6.3.1 Prieskum vodohospodárskych a hydromelioračných pomerov 25
6.3.2 Návrh vodohospodárskych a hydromelioračných opatrení 25
6.4 Komunikačné zariadenia a opatrenia 25
6.4.1 Prieskum dopravných pomerov 25
6.4.2 Návrh komunikačných opatrení 26
6.4.2.1 Existujúce poľné cesty 26
6.4.2.2 Nové poľné cesty 26
6.4.2.3 Vypracovanie projektovej dokumentácie napojenia poľných ciest na regionálne komunikácie 27

7. Verejné zariadenia a opatrenia 28
8. Stavby vo vlastníctve štátu a obce 28
8.1 Cestné komunikácie 28
8.2 Vodné toky a vodné plochy 28
9. Súvislosti so susednými katastrálnymi územiami 29
10. Stav užívacích a vlastníckych pomerov 29
11. Zhodnotenie vplyvu navrhnutých opatrení na poľnohospodárske využívanie 30
11.1 Komunikačné opatrenia 30
11.2 Vodohospodárske zariadenia a opatrenia 30
11.3 Protierózne a pôdoochranné zariadenia a opatrenia 30
11.4 Ekologické a krajinotvorné opatrenia 30
12. Bilancia plôch určených na pokrytie potrieb pre verejné a spoločné zariadenia a opatrenia 31
13. Overenie zodpovedným projektantom 33

Zoznam príloh:

Mapa: Návrh funkčného usporiadania územia v obvode projektu jednoduchých pozemkových úprav v mierke 1 : 3500

1. Úvod

Obsahom pozemkových úprav v katastrálnom území Tehla je vytvoriť racionálne priestorové usporiadanie pozemkového vlastníctva a ostatného nehnuteľného poľnohospodárskeho a majetku s ním spojeného, v súlade s požiadavkami a podmienkami ochrany životného prostredia a tvorby územného systému ekologickej stability, funkciami poľnohospodárskej krajiny a prevádzkovo-ekonomickými hľadiskami moderného poľnohospodárstva a podpory rozvoja vidieka (zákon NR SR 330/1991 Z.z.).

Hlavnými úlohami projektu jednoduchých pozemkových úprav v katastrálnom území Tehla (ďalej len PJPÚ) sú:

- odstránenie rozdrobenosti pozemkov
- vyriešenie prístupu vlastníkov k svojim pozemkom
- zníženie veľkého počtu existujúcich spoluvlastníckych podielov k jednej nehnuteľnosti
- vytvorenie podmienok pre trh s pôdou
- zastavenie procesu drobenia pozemkového vlastníctva
- zachovanie resp. zlepšenie ekologickej stability krajiny
- zabezpečenie protieróznej ochrany územia
- zlepšenie stavu cestnej siete, verejných a spoločných zariadení
- položenie základu ďalšieho rozvoja vidieka

Všeobecné zásady funkčného usporiadania územia (ďalej VZFUÚ) v OPJPÚ sa vypracúvajú v **rozsahu**, ktorý zodpovedá dôvodom začatia pozemkových úprav a potrebám ďalšieho konania o pozemkových úpravách.

Okresný úrad Levice, pozemkový a lesný odbor povolil pozemkové úpravy vykonávané formou jednoduchých pozemkových úprav v katastrálnom území Tehla z dôvodu uvedeného v §2 ods.1 písm.b) zákona o PÚ, t.j. došlo k podstatným zmenám vo vlastníckych a užívacích pomeroch v obvode pozemkových úprav a v spojení s §8c zákona o PÚ, jednoduché pozemkové úpravy pre poľnohospodárske a lesné využitie pri podstatných zmenách vo vlastníckych a užívacích pomeroch.

Cieľom vypracovania projektu JPÚ je racionálne priestorové usporiadanie pozemkového vlastníctva v obvode projektu s optimálnym umiestnením pozemkov pre poľnohospodárske využitie.

VZFUÚ navrhujú spôsob nového funkčného využívania územia v obvode pozemkových úprav, ako aj infraštruktúru vidieckej krajiny formou technických, biologických, ekologických, ekonomických a právnych opatrení, pričom zohľadňujú záujmy vlastníkov, hospodárske obvody subjektov hospodáriacich na pôde, potrebu ochrany životného prostredia a zámery využitia územia. **Výsledkom** VZFUÚ je teda vymedzenie kostry spoločných zariadení a opatrení a verejných zariadení a opatrení , ktoré následne zadefinujú výsledné pôdne celky určené pre organizáciu nových pozemkov. Táto kostra je tvorená existujúcimi zariadeniami
a opatreniami, ktoré sa ponechávajú bez zmeny alebo sú navrhnuté na rekonštrukciu, dotvorenie, dobudovanie, revitalizáciu a novými zariadeniami a opatreniami.

Základné typy funkčného využívania plôch z pohľadu pozemkových úprav sú:
produkčné, ochranné, regulačné, dopravné a technické, pričom jedna plocha môže popri prioritnej funkcii zastávať aj ďalšiu. Opatrenia sú navrhované s cieľom zabezpečiť najvhodnejší spôsob využitia poľnohospodárskej pôdy, zachovanie a zvyšovanie úrodnosti pôdy, jej produkčných schopností a ochranu pred znehodnotením, úpravu vodného režimu.

Dokumentácia VZFUÚ územia v OPJPÚ predstavuje podklad pre ďalšie etapy projektu – najmä zásady pre umiestnenie pozemkov a plán verejných a spoločných zariadení.

Zosúladenie záujmov a požiadaviek na územie s možnosťami zdrojov a potenciálom územia vychádza najmä z/zo:

- informácií o vlastnostiach prvkov a zložiek krajiny
- analýzy činností, ktoré sa v území realizujú, predovšetkým poľnohospodárske a lesohospodárske činnosti
- analýzy vlastníckych a užívacích vzťahov a zámerov
- stanovenia vhodnosti funkčných vlastností krajiny a obmedzení, ktoré ovplyvňujú optimálne funkčného využívania územia v obvode pozemkových úprav

V rámci všeobecných zásad funkčného usporiadania územia sa podľa § 9 ods. 10 zákona č. 330/1991 v obvode pozemkových úprav vykonávajú prieskumy a rozbory:
a) dopravných pomerov a technického vybavenia územia
b) územných vplyvov rozvoja nepoľnohospodárskych činností
c) rozhraničenia lesnej pôdy a poľnohospodárskej pôdy
d) požiadaviek na tvorbu MÚSES a požiadaviek na ochranu prírody
e) potreby úpravy vodného režimu
f) zmien v štruktúre poľnohospodárskych podnikov a lesných podnikov
g) súvislosti so susednými katastrálnymi územiami alebo obvodmi pozemkových úprav

Zhotoviteľ PJPÚ – Geodetická kancelária Progeos, s.r.o. v spolupráci s Okresným úradom v Leviciach PLO a Obecným úradom v Tehle zvolal dňa 26.11.2020 pracovné stretnutie, týkajúce sa prerokovania predbežného návrhu VZFUÚ, na ktoré boli prizvaní členovia predstavenstva účastníkov pozemkových úprav, Slovenského pozemkového fondu a starostka obce. Pri spracovaní dokumentu boli ich pripomienky a námietky zohľadnené a v rámci možností zapracované do návrhu VZFUÚ.

2. Východiskové podklady

Mapové podklady:

- výsledky účelového mapovania polohopisu a výškopisu v obvode PJPÚ (Progeos s.r.o.)
- mapy aktualizovaných bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek
- ortofotomapy
- topografické mapy
- historické mapy
- vodohospodárske mapy
- Atlas krajiny Slovenskej republiky
- Geologická mapa Podunajskej nížiny – východná časť 1:50 000
- Fytogeograficko – vegetačné členenie. Mierka 1:1 000 000
- Klimatické oblasti. Mierka 1:1 000 000

Územnoplánovacia dokumentácia:

- Národný strategický referenčný rámec SR na roky 2007-2013
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2003-2013
- Územný plán VÚC Nitrianskeho kraja v znení zmien a doplnkov z r. 2004 a 2007, (AUREX, 1998)
- Obec Tehla nemá spracovaný územný plán obce

Platná legislatíva a iné:

- Zákon č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon“)
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 24/2003 Z. z., a ktorou sa vykonáva zákon 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Internetové stránky:

- www.podnemapy.sk
- http://www.sopsr.sk/web/
- http://www.shmu.sk/sk/?page=1
- http://www.sazp.sk/public/index/index.php

3. Stručná história, všeobecná charakteristika územia a vymedzenie obvodu projektu jednoduchých pozemkových úprav

Obec Tehla sa nachádza v severnej časti Pohronskej pahorkatiny na pravom brehu potoka Liska. Motivácia vzniku miestneho názvu TEHLA sa v prameňoch obmieňala. V prvej polovici 13. storočia Tvhl, Thuvl, 1251 Tuhl, Tuli, 1262 Tuhul, 1271 Tuhl, 1773 Tjehla, Töhöl, 1886 Töhöl, 1808 Töhöl, Těhel, Těhla, 1863 – 1913, 1938 – 1945 Töhöl, 1920 – 1938, 1945 – 1948 Tehla, Töhöl, po roku 1948 Tehla, po maďarsky Töhöl.

Prvou jednoznačne datovanou písomnou zmienkou o obci Tehla je listina z roku 1251, v ktorej vystupuje miestny zeman Ondrej syn Juraja z Tehly, nepochybne jeden z potomkov niekdajších kráľovských tovarníkov.

V roku 1828 mala obec 64 domov a 421 obyvateľov, ktorí sa zaoberali prevažne poľnohospodárstvom. Ale už začiatkom 20. storočia štvrtina jej obyvateľov pracovala mimo tohto odvetvia.

K obci patrí i osada Kováčová a samota Bárc. Kováčová sa ako osada spomína v roku 1430. V roku 1828 mala 3 domy a 18 obyvateľov. Zaniknutá stredoveká dedina Bárc bola situovaná pri dnešnej hájovni Bárc. Jej pozostatky boli zistené pri archeologickom výskume v roku 1973. Nálezy pochádzajú z 11. až 15. storočia.

V roku 1900 mala Tehla 684 obyvateľov. V roku 1913 tu založili potravné družstvo.

Rok 1914 a s ním spojená I. svetová vojna sa stala najotrasnejšou udalosťou na začiatku 20. storočia, ktorá tragicky poznačila nejednu rodinu v obci stratou svojich najbližších.

Dňa 28. októbra 1918 bol vydaný zákon o zriadení samostatného Česko-slovenského štátu. Deklaráciou slovenského národa sa Slovensko dňa 30. októbra 1918 pripojilo k Česko-slovenskému štátu. 21. marca 1919 sa maďarskí boľševici na čele s Bélom Kurucom zmocnili vlády a vyhlásili Maďarskú republiku Rád, ktorá sa snažila o obnovenie Veľkého Uhorska. Jej vojská okupovali južné pohraničné oblasti na Slovensku, Tehlu nevynímajúc.

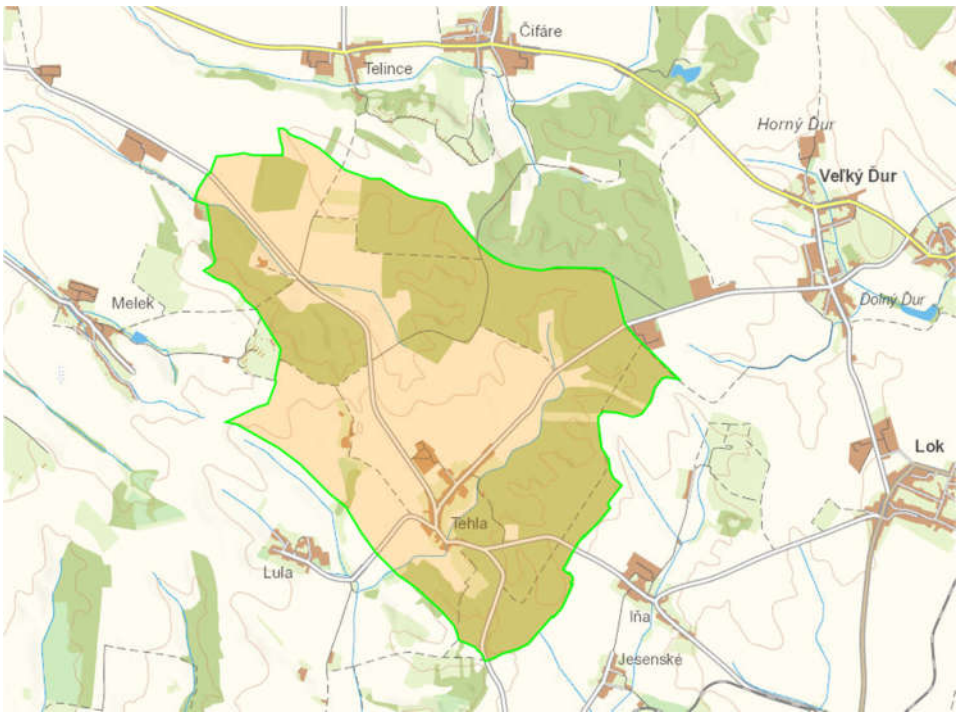
V závere udalostí II. Svetovej vojny bola obec Tehla oslobodená 27. marca 1945.

Hlavné udalosti v obci v povojnových rokoch

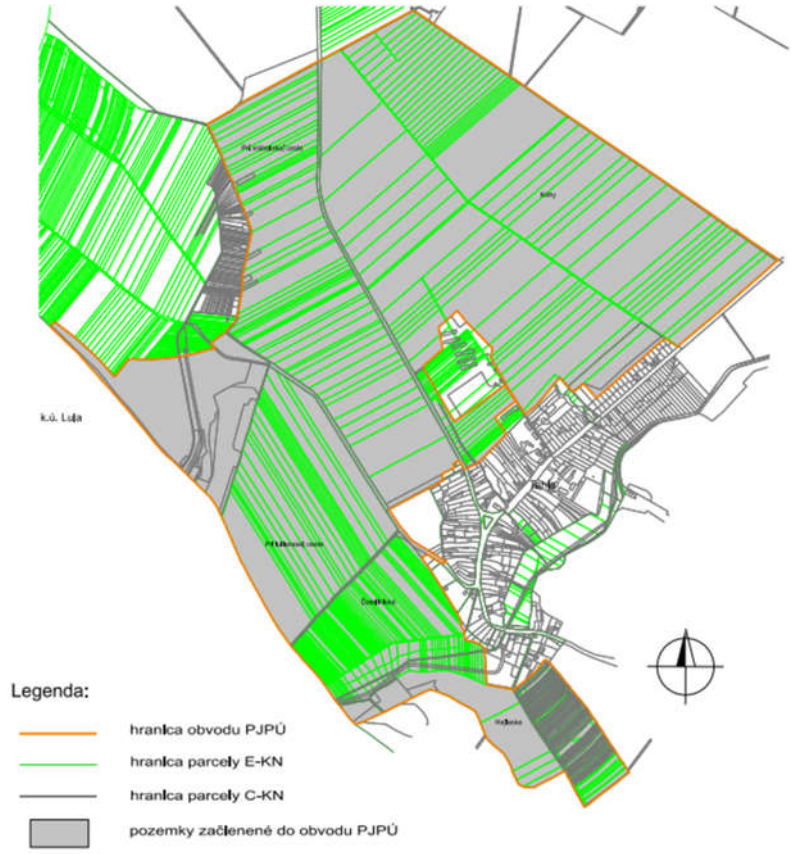
V roku 1952 bola otvorená národná škola s vyučovacím jazykom maďarským. V roku 1955 bola obec napojená na autobusovú dopravu. 29. septembra 1955 bolo založené menšinové JRD. 15. januára 1957 bol otvorený poštový úrad. 20. apríla 1957 bola naša obec pripojená na elektrickú sieť. V roku 1959 sa započalo s výstavbou hasičskej zbrojnice, koncom roka bola ukončená i ohrada pred národnou školou a materskou školou.

Obr. 1 Erb obce Tehla

Obr.2 Vyznačenie katastrálneho územia Tehla v širšom okolí

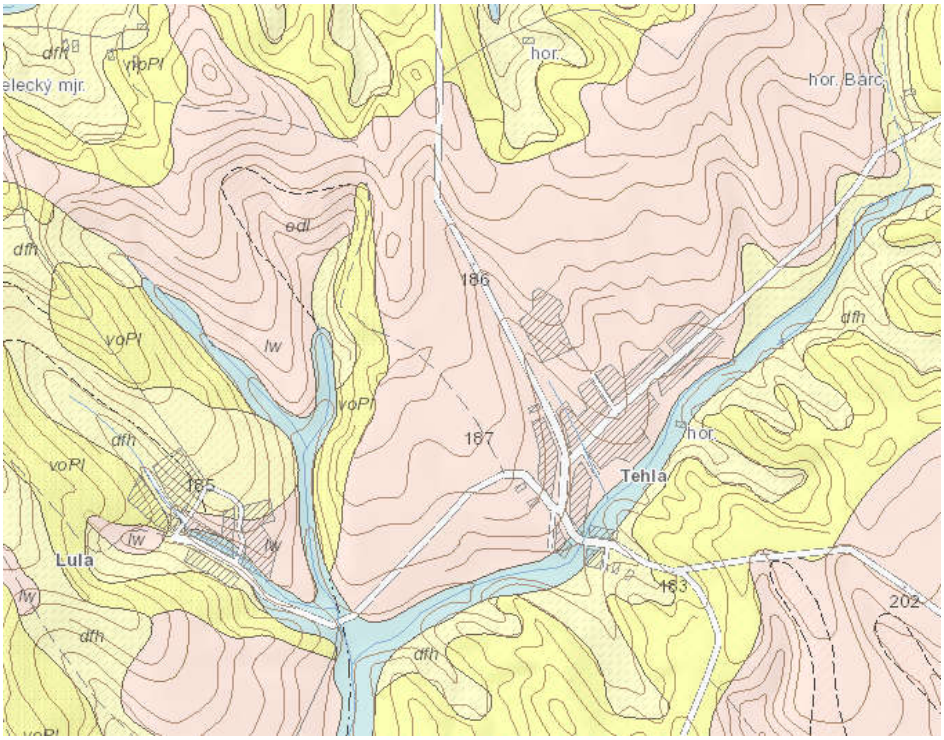
Obr.3 Vyznačenie obvodu PJPÚ v rámci katastrálneho územia

Lokalita sa nachádza v strednej a juhozápadnej časti katastrálneho územia Tehla. Zo západnej časti susedí s katastrálnym územím Lula. Zväčša sa jedná o rozľahlé bloky ornej pôdy, ktoré sú situované od hranice zastavaného územia obce smerom k Vrábľom a k Lule. Malú časť obvodu tvorí viničný blok súkromných viníc na juh od obce. Z obvodu PJPÚ bol vyčlenený areál poľnohospodárskeho družstva Beša. Výmera pozemkov zahrnutých do obvodu PJPÚ je približne 344,8 ha, čo je asi 18 % z výmery celého katastrálneho územia. Zastavané územie obce územie obce má výmeru okolo 47,6 ha.

4. Prírodné pomery

4.1 Geologické pomery

Geologický útvar	Kvartér
Popis 1	eolické a eolicko-deluviálne sedimenty
Popis 2	spraše, sprašové a sprašovité hliny

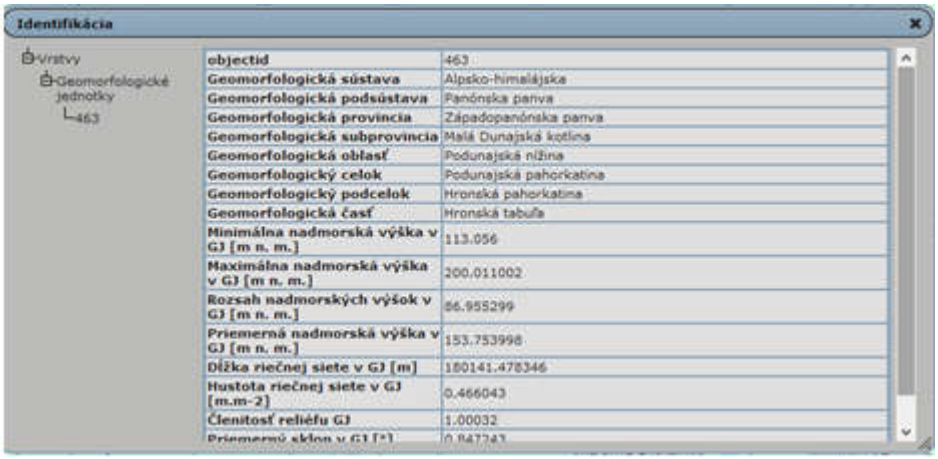
Obr.4 Geologická mapa – výrez z obvodu PJPÚ

Zdroj: http://apl.geology.sk/gm50js/ - Aplikácia Digitálna geologická mapa Slovenskej republiky v M 1 : 50 000

Na väčšine územia obvodu PJPÚ sa nachádzajú eolické a čiastočne až eolicko-deluviálne sedimenty. Spraše, resp. sprašové komplexy vrátane povrchových a niekedy aj intraformačných vápnitých splachov zo spraší, označovaných ako sprašovité hliny, vytvárajú najsúvislejšie pokryvy v oblasti pahorkatín a priľahlých okrajových častí pohorí. V oblasti pahorkatín a kotlín spraše pokrývajú

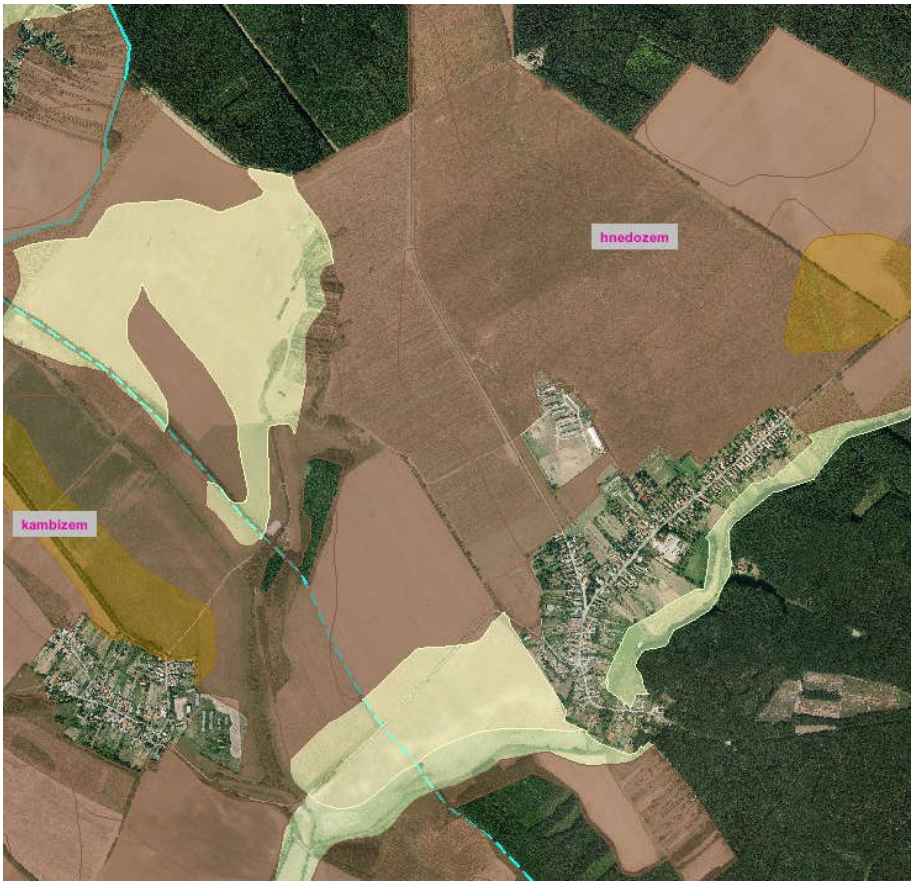
aj fluviálne sedimenty terás všetkých väčších tokov vrátane terás a kužeľov ich prítokov. Dá sa povedať, že sprašové pokryvy tu zväčša absentujú len na exponovaných častiach pahorkatín a hlavne na miestach rozsahu holocénnych nív všetkých tokov. Na mierne zvlnenom, takmer rovnom reliéfe podložných riečnych terás a plochých náplavových kužeľov sa vyvinuli spraše, resp. sprašové komplexy, uložené zväčša subhorizontálne v hrúbkach 6 – 18 (20) m. . Podľa granulometrického zloženia sa jedná o piesčito-prachovité hliny s obsahom veľmi jemného piesku 15 – 30 %, hrubého prachu 35 – 56 % a ílovitej frakcie do 13 %. Spraše sa vyznačujú stredným až vysokým koeficientom mikroagregácie. Sú vápnité až veľmi vápnité s obsahom CaCO3 11,5 –26 % a sú slabo humózne. Karbonáty majú rozličnú formu, sú buď rozptýlené alebo sa koncentrujú vo forme pseudomycélií, ale najmä vo forme konkrécií, ktoré sa nachádzajú v spodných častiach fosílnych pôdnych horizontov. U spraší boli zaznamenané zmeny v zrnitostnom zložení, pórovitosti a obsahu uhličitanov aj vo smere horizontálnom, pričom na náveterných stranách, ako aj v blízkosti neogénneho ale i mezozoického a paleozoického podložia na okrajoch pohorí v spraších pribúda jemnopiesčitá frakcia a ubúda vápnitosť. Spraše sú zväčša nevrstevnaté, homogénne a na stenách odkryvov majú stĺpovitú odlučnosť. Farba spraší sa v závislosti od obsahu volného Fe a CaCO3 všeobecne pohybuje od bielošedej cez svetložltú až po výrazne žltú.

4.2 Geomorfologické pomery

Obr.5 Geomorfologické členenie podľa geologickej mapy SR M 1 : 50 000

4.3 Pedologické pomery

Obr.6 Pôdna mapa – pôdne typy - výrez z k. ú. Tehla

Zdroj: Info Servis VÚPOP (podnemapy.sk)

V obvode PJPÚ sa vyskytuje iba pôdny typ, ktorý je v pôdnej mape označený ako typ zastúpený pôdny typ M5 - hnedozeme pseudoglejové a pseudogleje; zo spraš̌ových a polygenetických hlín. Z pôdnych druhov sú tu pôdy hlinité.

4.4 Hydrologické pomery

Hydrograficky patrí kat. územie Tehla k povodiu rieky Nitra, ktorá sa vlieva do Váhu, ktorý tvorí prítok Dunaja. Cez katastrálneho územia v smere zo SV na JZ preteká vodný tok Liska, ktorý má v záujmovom území upravené odtokové pomery a je v správe SVP, š.p.

Hlavným zásobovateľom týchto tokov sú dažďové a snehové zrážky. Najviac vody nimi preteká na jar (v marci-apríli), čo je spôsobené topením snehu, najmenej koncom leta a začiatkom jesene, keď je málo zrážok a ešte je dosť vysoký výpar. Veľký vplyv na prietok majú dažde, ktoré ho môžu v krátkom intervale zvýšiť.

4.5 Klimatické pomery

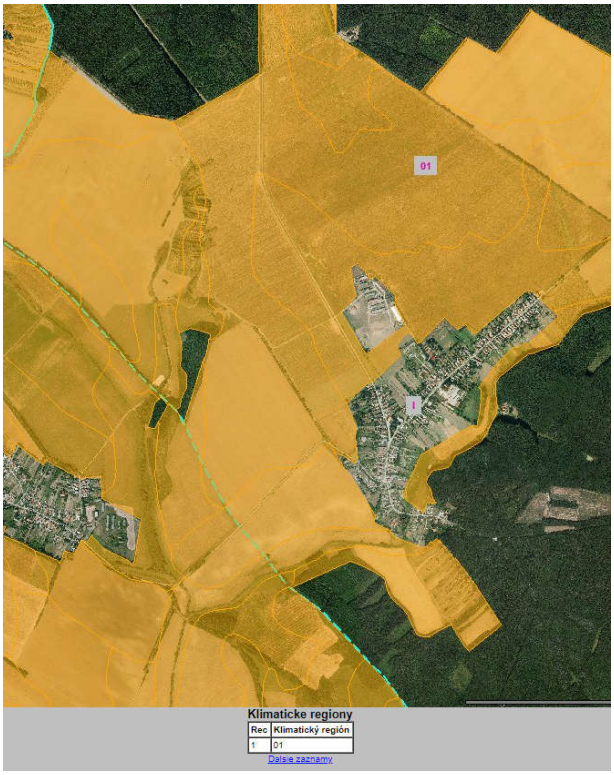
Podľa údajov portálu podnemapy .sk spadá k.ú. Tehla do regiónu s označením 01, t.j. teplý, veľmi suchý, nížinný s charakteristikami podľa tab.1.

Tab.č 4.1 – Klimatické regióny

Kategorizácia vychádza z charakteristiky regiónov vypracovanej pri bonitácii pôd (Linkeš, Pestún, Džatko, 1996) nasledovne:

Kód regiónu - charakteristika	TS > 10°C	td > 5°C [dni]	VI - VIII [mm]	$T_{jan.}$ [°C]	$T_{veget.}$ [°C]
00 – veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	>3000	242	200	-1 - 2	16 - 17
01 – teplý, veľmi suchý nížinný	3000 - 2800	237	200 - 150	-1 - 3	15 - 17
02 – dostatočne teplý, suchý, pahorkatinový	2800 - 2500	231	150 - 100	-1 - 3	15 - 16
03 – teplý, veľmi suchý, nížinný	3160 - 2800	232	200 - 150	-3 - 4	15 - 17
04 – teplý, veľmi suchý, kotlinový	3030 - 2800	229	200 - 100	-2 - 4	15 - 16
05 – pomerne teplý, suchý, kotlinový, kontinentálny	2800 - 2500	222	150 - 100	-3 - 5	14 - 15
06 – pomerne teplý, mierne suchý, vrchovinový, kontinentálny	2800 - 2500	224	100 - 50	-3 - 5	14 - 15
07 – mierne teplý, mierne vlhký	2500 - 2200	215	100 - 0	-2 - 5	13 - 15
08 – mierne chladný, mierne vlhký	2200 - 2000	208	100 - 0	-3 - 6	12 - 14
09 – chladný, vlhký	2000 - 1800	202	60 - 50	-4 - 6	12 - 13
09 – veľmi chladný, vlhký	< 1800	182	< 50	-5 - 6	10 - 11

Vysvetlivky:
TS > 10°C - suma priemerných denných teplôt nad 10°C; **td > 5°C** - dĺžka obdobia s teplotou vzduchu nad 5°C v dňoch; **VI - VIII** - klimatický ukazovateľ zavlaženia podľa Budyka (rozdiel potenciálneho výparu a zrážok v mm); $T_{jan.}$ - priemerná teplota vzduchu v januári; $T_{veget.}$ - priemerná teplota vzduchu za vegetačné obdobie (IV-IX)

Obr.7 Pôdna mapa – klimatické regióny

Zdroj: Info Servis VÚPOP (podnemapy.sk)

4.6 Rastlinstvo

Lesná vegetácia v obvode projektu pozemkových úprav je zastúpená o výmere 89685 m^2, čo predstavuje asi 3% z celkovej výmery obvodu PJPÚ. Zeleň je zastúpená formu nelesnej drevnej vegetácie resp. sprievodnou zeleňou vodného toku Liska a sprievodnou zeleňou niektorých poľných ciest.. Tieto zelené plochy sú v našom návrhu definované ako interakčné prvky, ktoré majú charakter miestneho významu.

5. Súčasný stav krajiny

5.1 Súčasné využitie pozemkov

Súčasná krajinná štruktúra (ďalej len „SKŠ“) bola pre potreby vypracovania VZFUÚ na účely pozemkových úprav vyhotovená na základe výstupov účelového mapovania polohopisu v obvode projektu pozemkových úprav a terénneho prieskumu. Základom tvorby mapy SKŠ je interpretácia leteckých snímok, ortofotomáp a dôsledný terénny prieskum, na základe ktorého sa upresňujú jednak hranice ako i funkčné charakteristiky jednotlivých prvkov SKŠ.

Tab. č. 5. 1 – Súčasné využitie pozemkov v obvode projektu pozemkových úprav

Druh pozemku	výmera v m2	podiel v %
Orná pôda	2962158	86%
Vinica	18422	1%
Záhrady	7079	0%
Ovocný sad	4866	0%
Trvalý trávny porast	223734	6%
Lesný pozemok	89685	3%
Vodné plochy	9073	0%
Zastavané plochy	59662	2%
Ostatné plochy	73477	2%
Spolu:	3448156	100%

5.2 Biotická charakteristika vybraných prvkov súčasného využitia pozemkov

Z hľadiska reálnej vegetácie môžeme povedať, že v dôsledku intenzívnej poľnohospodárskej činnosti človeka na študovanom území bola väčšina územia odlesnená a premenená na poľnohospodársku pôdu. Reálna vegetácia katastrálneho územia je do značnej miery odlišná od pôvodnej, potenciálnej. Záujmové územie v súčasnosti predstavuje intenzívne využívanú poľnohospodársku krajinu. Prevažujúcim krajinotvorným prvkom je orná pôda.

Lesná vegetácia v obvode projektu pozemkových úprav je zastúpená o výmere 89685 m^2, čo predstavuje asi 3% z celkovej výmery obvodu PJPÚ. Zeleň je zastúpená formu nelesnej drevnej vegetácie resp. sprievodnou zeleňou vodného toku Liska a sprievodnou zeleňou niektorých poľných ciest.. Tieto zelené plochy sú v našom návrhu definované ako interakčné prvky, ktoré majú charakter miestneho významu.

Na základe typických biotopov v obvode PJPÚ a v širšom okolí (dubiny a dubohrabiny, spoločenstvá druhotných agátových porastov, vŕbovo-topoľové lužné lesy, lemové spoločenstvá, vodné a mokraďné spoločenstvá, vinice, sady, polia a vodná nádrž) je predpokladaný výskyt ďalších druhov bylín: lastovičník väčší, balota čierna, stoklas jalový, lipkavec obyčajný, kuklík mestský, zemedym lekársky, torica japonská, peniažtek prerastenolistý, čarovník obyčajný, mrvica lesná, štiav krvavý, vlkovec obyčajný, lipkavec obyčajný, príhľava dvojdomová, hluchavka škvrnitá, baza chabdzová, palina obyčajná, stoklas jalový, krkoška chlpatá a iné.

Živočíšstvo charakterizujú druhy typické pre teplé nížiny a kotliny strednej Európy. Početnú zložku fauny katastra tvoria bezstavovce. Medzi typickými a vzácnymi bezstavovcami charakteristických biotopov nížinnej krajiny(teplé, suché lúky, staré ovocné sady, dubové lesy a vetrolamy) patrí chránená modlivka zelená, vidlochvost ovocný, fúzač koreňový a roháč obyčajný. Súčasnú faunu Bajky a širšieho okolia tvorí aj 187 druhov stavovcov (3 druhy rýb, 5 druhov obojživelníkov, 2 druhy plazov, 153 druhov vtákov a 24 druhov cicavcov). Z kmeňa stavovcov najpodrobnejšie bola zmapovaná trieda vtákov. V období 1996 –2001 bolo v záujmovom území pozorovaných 153 druhov vtákov, z ktorých 79 druhov aj hniezdilo. Z osobitne chránených druhov môžeme spomenúť nasledujúce: labtuška poľná, volavka biela, kačica ostrochvostá, kalužik, šišila bocianovitá, bučiačik močiarny a iné.

6. Spoločné zariadenia a opatrenia

Spoločné zariadenia a opatrenia sú definované v odseku 4 § 12 zákona , slúžia vlastníkom pozemkov v obvode pozemkových úprav a sú to predovšetkým:

a) Cestné komunikácie slúžiace na sprístupnenie pozemkov a súvisiace stavby
b) Protierózne opatrenia slúžiace na ochranu pôdy pred veternou a vodnou eróziou a súvisiace stavby
c) Opatrenia na ochranu životného prostredia na vytvorenie ekologickej stability a podmienok biodiverzity krajiny
d) Vodohospodárske opatrenia, ktoré zabezpečujú krajinu pred prívalovými vodami a podmáčaním a zabezpečujú zdroj vody na krytie vlahového deficitu
e) Ďalšie spoločné zariadenia a opatrenia

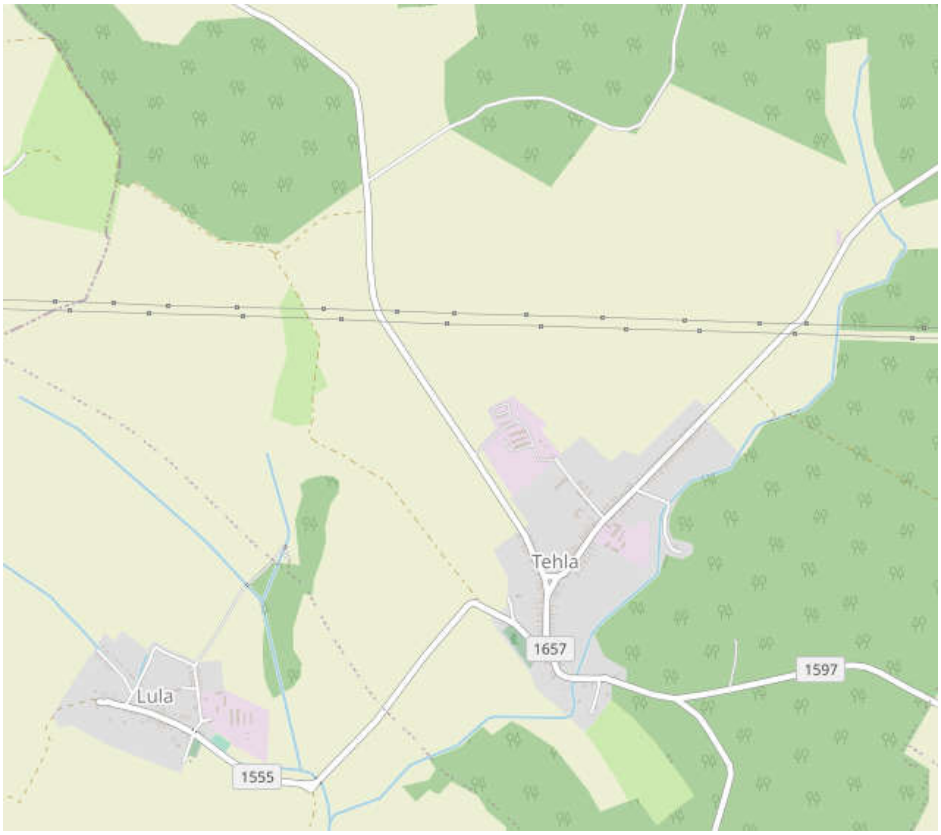
Viaceré zariadenia a opatrenia môžu mať viacej významov, t.j. môžu v krajine plniť viac funkcií.

Z hľadiska existencie ich rozdeľujeme na dve základné skupiny – existujúce a novovytvorené.

6.1 Ekologické a krajinotvorné zariadenia a opatrenia

6.1.1 Ochrana životného prostredia

Podľa údajov mapového portálu Štátnej ochrany prírody SR sa v obvode PJPÚ nenachádzajú územia, ktoré by bolo potrebné chrániť podľa charakteristík uvedených v mapovej legende.

Obr.8 Územia a prvky ochrany prírody

Podľa vyjadrenia OÚ Levice, odbor starostlivosti o životné prostredie zo dňa 1.4.2019 v obvode PJPÚ neeviduje žiadne vyhlásené chránené územie, ani jeho ochranné pásmo, nezasahuje do siete európskych chránených území NATURA 2000, ani do chránených vtáčích území. Potencionálny regionálny biokoridor, ktorým je vodný tok Liska so svojimi brehovými porastami, je potrebné chrániť a zveľaďovať.

Obvod JPÚ je obklopený zo SZ strany biokoridorom regionálneho významu a z JV a SV strany nadregionálnym biocentrom. Oba prvky ekologickej stability predstavujú územia s veľkým ekologicko-stabilizačným významom, preto je nutné do nich nezasahovať.

6.1.2 Negatívne prvky v krajine

Na zdravotný stav a životné prostredie človeka môžu negatívne vplývať najmä žiarenie z prírodných (neprírodných) zdrojov, odpady a hlukové zaťaženie prostredia. Najvýznamnejší prírodný zdroj ožiarenia obyvateľov predstavuje radón a produkty jeho rádioaktívnej premeny. Z neprírodných zdrojov sa v kontexte s obcou Tehla spomína **JE Mochovce**.

V katastrálnom území obce nie je zriadená skládka domového a tuhého komunálneho odpadu.

Hlukové zaťaženie je sprievodným javom viacerých aktivít človeka. Hluková hladina 65 dB predstavuje hranicu, od ktorej začína byť negatívne ovplyvňovaný vegetatívny nervový systém. Zvýšená hladina hluku v obci Tehla je predpokladaná pozdĺž štátnych ciest prechádzajúcich zastavaným územím.

A) Energovody a produktovody

Na základe vyjadrení správcov inžinierskych sietí (IS) v prípravnom konaní a miestnom prešetrení v etape merania polohopisu prechádzajú obvodom PJPÚ nasledovné IS:

- Západoslovenská distribučná: 22kV nadzemné el. vedenia
- SPP: trasa STL
- Eustram: plynovod
- SEPS: nadzemné 400kV el. vedenie
- ZsVS: verejný vodovod DN 100
- Transpetrol: ropovod, optický kábel

Ochranné pásma jednotlivých IS sú definované príslušnými zákonnými predpismi.

B) Dopravné prvky

Cestná doprava

Obvodom PJPÚ prechádza regionálna komunikácia III. triedy č.1555 Tehla-Lula, na ktorej evidujeme 3 existujúce výjazdy na poľné cesty a regionálna komunikácia III. triedy č.1657 s 5-timi výjazdmi na poľné cesty. Vlastníkom tejto komunikácie je Nitriansky samosprávny kraj, správcom je Regionálna správa a údržba ciest Nitra a.s., stredisko Levice.

Obr.9 Cesta III. triedy č.1555

Obr.10 Cesta III. triedy č.1657

Kostru ciest v obvode PJPÚ dopĺňajú tri existujúce poľné cesty P-2, Pv-3, Pv-5, Pv-6, Pv-7, Pv-12, Pp-13 a Pp-14.

Poľné komunikácie

1. Poľná cesta označená ako **P-2 4,0/30** je hlavnou poľnou cestou, ktorá začína na zákrute regionálnej cesty 1555, prechádza SZ smerom orechovou alejou medzi projektovými blokmi 8, 10 a 11, 19, pokračuje smerom na S medzi súkromnými vinicami a blokom 8 a nakoniec sa stáča SV smerom popri plote, ktorý ohraničuje súkromnú oboru. Končí napojením na regionálnu cestu č.1657. Jej povrch nie je spevnený žiadnym kamenivom ani asfaltom, je len vyjazdený poľnohospodárskou technikou.

Obr.11 Hlavná poľná cesta P-2 4,0/30

2. Poľná cesta označená ako **Pv-3 4,0/30** je vedľajšou poľnou cestou, začína na regionálnej ceste č.1657, smeruje sa SV k horárni popri celku 1. Jej povrch je po celej dĺžke spevnený asfaltom.

Obr.12 Napojenie poľnej cesty Pv-3 4,0/30 na regionálnu komunikáciu č.1657

3. Poľná cesta označená ako **Pv-5 4,0/30** je vedľajšou poľnou cestou, začína na regionálnej ceste č.1657, smeruje sa SV k poľnohospodárskemu areálu PD Beša. Jej povrch je po celej dĺžke spevnený asfaltom. Zabezpečuje prístup na pôdny celok 4 a 5. Jej povrch je po celej dĺžke spevnený asfaltom.

Obr.13 Napojenie poľnej cesty Pv-5 4,0/30 na regionálnu komunikáciu č.1657

4. Poľná cesta označená ako **Pv-6 4,0/30** je vedľajšou poľnou cestou, začína na regionálnej ceste č.1657 (napojenie je mimo obvodu PJPÚ), smeruje sa JZ popri celku 10 a končí napojením na hlavnú poľnú cestu P-2. Zabezpečuje prístup na pôdny celok 10. Jej povrch je spevnený asfaltom len na začiatku, zvyšný úsek je len vyjazdený poľnohospodárskou technikou.

Obr.14 Napojenie poľnej cesty Pv-6 4,0/30 na regionálnu komunikáciu č.1657

5. Poľná cesta označená ako **Pv-7 4,0/30** je vedľajšou poľnou cestou, začína na regionálnej ceste č.1541 (napojenie je mimo obvodu PJPÚ), smeruje sa SZ popri celku 20, 6 a 4 k poľnohospodárskemu areálu PD Beša. Jej povrch je po celej dĺžke spevnený asfaltom.

Obr.15 Napojenie poľnej cesty Pv-7 4,0/30 na regionálnu komunikáciu č.1541

6. Poľná cesta označená ako **Pv-12 4,0/30** je vedĺajšou poľnou cestou, ktorá začína na hranici ZUO, prechádza JV smerom popod maloblokový viničný hon – blok 15, stáča sa na SV k lesu, tam pokračuje znovu na JV medzi lesom a viničným honom – blokom 16. Končí napojením na lesnú cestu, ktorá je mimo obvodu PJPÚ. Jej povrch nie je spevnený žiadnym kamenivom ani asfaltom, je len vyjazdený poľnohospodárskou technikou.

Obr.16 Vedľajšia poľná cesta Pv-12 4,0/30

7. Poľná cesta označená ako **Pp-13 4,0/30** je prístupovou poľnou cestou, ktorá začína na ceste Pv-12, prechádza SZ smerom ponad maloblokový viničný hon – blok 15, na ktorý zabezpečuje prístup. Jej povrch nie je spevnený žiadnym kamenivom ani asfaltom, je len vyjazdený poľnohospodárskou technikou.

8. Poľná cesta označená ako **Pp-14 4,0/30** je prístupovou poľnou cestou, ktorá začína na ceste Pv-12, prechádza JV smerom popod maloblokový viničný hon – blok 16, na ktorý zabezpečuje prístup. Jej povrch nie je spevnený žiadnym kamenivom ani asfaltom, je len vyjazdený poľnohospodárskou technikou.

Cyklistické chodníky v riešenom území nie sú vybudované.

Vodohospodárske zdroje

V obvode PJPÚ sa nenachádza žiadny areál, ktorý by slúžil na zabezpečenie pitnej vody.

6.1.2.1 Sekundárne stresové javy a procesy

Medzi sekundárne stresové javy a procesy patria chemická degradácia pôdy, znečistenie ovzdušia cudzorodými látkami, zaťaženie prostredia hlukom a znečistenie vôd. Nakoľko sa jedná o projekt jednoduchých pozemkových úprav, v tomto dokumente sa uvedenými javmi a procesmi nezaoberáme.

6.1.3 Systém ekologickej stability

Ekologická stabilita vyjadruje stav ekosystému alebo krajiny, ktoré sú schopné vyrovnávať vonkajšie vplyvy (spravidla spôsobené ľudskou činnosťou) a vnútorné vplyvy bez ich citeľného a dlhodobého poškodenia. Týmto vplyvom najlepšie môžu odolávať ekosystémy blízke prirodzenému stavu, ktoré možno najlepšie študovať cez prvky využitia pozemkov.

Územie v obvode PJPÚ Tehla na základe vyjadrenia Okresného úradu Levice, odboru starostlivosti o životné prostredie zo dňa 27.3.2019, možno klasifikovať ako územie so

stredným stupňom ekologickej stability (krajina narušená)

čomu zodpovedá **kategória č.3** s empirickou hodnotou od 0,3 do 0,9, čo predstavuje intenzívne využívanú krajinu s ekosystémami bez autoregulačnej schopnosti, kde na zlepšenie sú potrebné umelé zásahy.

Podľa faktorov ekologickej stability patrí do **III. stupňa**, ako stredný stupeň, s charakterom územia s lesnými monokultúrami, extenzívne využívanými lúkami a pasienkami, maloplošnými pozemkami s poľnohospodárskym využitím, sadmi a záhradami, maloplošnými vinicami, umelo založenými stromovými porastmi. Územie má charakter optimálne využívaných plôch v málo osídlených oblastiach s nerovnomerným využitím územia so zníženou priepustnosťou územia so stresovými faktormi pod prípustnou koncentráciou.

Pre územie odporúča Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie zachovať existujúci stupeň ekologickej stability, prípadne ho zvýšiť.

6.1.4 Návrh opatrení pre zvýšenie ekologickej stability územia

6.1.4.1 Krajinnoekologické opatrenia

- **Vodný tok Liska**

Je zaradený medzi vodohospodársky významné vodné toky. Je biokoridorom miestneho, s potenciálom regionálneho významu. Sprievodná vegetácia je zastúpená minimálne.

Za účelom zachovať sprievodnú vegetáciu a dosadiť novú sú v projekte vyčlenené plochy interakčných prvkov. Na pravom brehu sa nachádzajú dva a majú označenie IP-11 a IP-14. Na ľavom brehu je menší interakčný prvok s označením IP-12. Sprievodnú vegetáciu odporúčame vysádzať v takej hustote a rozložení, aby umožňovala správcovi toku na vhodných miestach prístup na vykonávanie údržby vodného toku.

Navrhované opatrenia:

- je potrebné usmerňovať činnosti tak, aby zabránili znečisťovaniu vodného toku pesticídmi, ale aj splaškovými vodami,
- chrániť porasty pred nelegálnym výrubom drevín.

Medzi ďalšie krajinnoekologické opatrenia v obvode PJPÚ Tehla zaraďujeme:

- existujúce interakčné prvky
- existujúce vetrolamy rVET-1, VET4, VET5 a navrhované vetrolamy nVET-2 a nVET-3

Návrhy opatrení:

- po vysadení štandardná starostlivosť o vysadené stromy (ochrana proti poškodzovaniu zverou, proti chemickému, prípadne mechanickému poškodeniu pri obhospodarovaní okolitých polí, zalievanie, doplnenie uhynutých jedincov),
- navrhované vetrolamy vysadiť miestnymi (pôvodnými) druhmi drevín
- Pri existujúcich IP odporúčame zachovať všetky existujúce interakčné prvky, podľa možnosti zvyšovať ich ekostabilizačnú funkčnosť.
- I keď sa jedná o prvok s nízkou ekologickou stabilitou, v poľnohospodársky využívanej krajine poskytuje útočisko pre úkryt zvery.
- Je potrebné zachovanie aspoň existujúcich priestorových parametrov jednotlivých prvkov a zamedziť postupnému zorávaniu okrajových častí interakčného prvku.

6.1.4.2 Manažmentové opatrenia

Na existujúci a novonavrhovaný prvok ÚSES treba určiť manažmentové opatrenia, či už krátkodobého, prechodného alebo dlhodobejšieho charakteru. K manažmentovým opatreniam možno zaradiť:

Všeobecné opatrenia:

- monitorovať antropogénne vplyvy na lesné ekosystémy, aby sa získala informácia nevyhnutná na zachovanie ich biodiverzity
- zabezpečiť obnovu prirodzenej druhovej skladby v porastoch s monokultúrami a stanovištne nepôvodnými drevinami
- na neúžitkoch v poľnohospodárskej krajine dôsledne realizovať výsadbu pôvodných druhov drevín, resp. podporiť ich sukcesiu
- eliminovať invázne druhy rastlín a drevín v drevinových porastoch
- v kompozícii parkov zámerne vytvárať tzv. prirodzené biotopy – plochy s prirodzeným vegetačným zložením a priestorovou štruktúrou
- na plochách s nedostatočnou priestorovou štruktúrou vegetácie (väčšinou len zatrávnené plochy s minimálnym podielom stromov a krovín) zabezpečiť dotvorenie krovinovej a stromovej vrstvy
- dôsledne ochraňovať zvyšky pôvodnej prirodzenej vegetácie a prvkov pôvodného využitia územia, ako sú kamenné valy starých viníc, gaštanice, staré ovocné sady a pod.
- pri výsadbe vegetácie ponechať aj existujúce náletové dreviny
- pred akýmikoľvek stavebnými zásahmi do prostredia zhodnotiť súčasný stav bioty, aby sa mohli navrhnúť nevyhnuté ochranné opatrenia
- revitalizovať vodné toky a obnoviť prirodzené brehové porasty
- rekultivovať ťažobné priestory, likvidovať nelegálne skládky a pod.

V našom projekte navrhujeme použiť nasledovné manažmentové opatrenia:

- na plochách vyčlenených a označených ako IP (interakčné prvky) dôsledne realizovať výsadbu pôvodných druhov krovín a drevín a tým zabezpečiť dotvorenie krovinovej a stromovej vrstvy
- eliminovať invázne druhy rastlín a drevín v drevinových porastoch
- pri výsadbe vegetácie ponechať aj existujúce náletové dreviny
- revitalizovať vodné toky a obnoviť prirodzené brehové porasty
- na plochách vetrolamov vysadiť pôvodné druhy drevín a krovín

6.2 Protierózne zariadenia a opatrenia

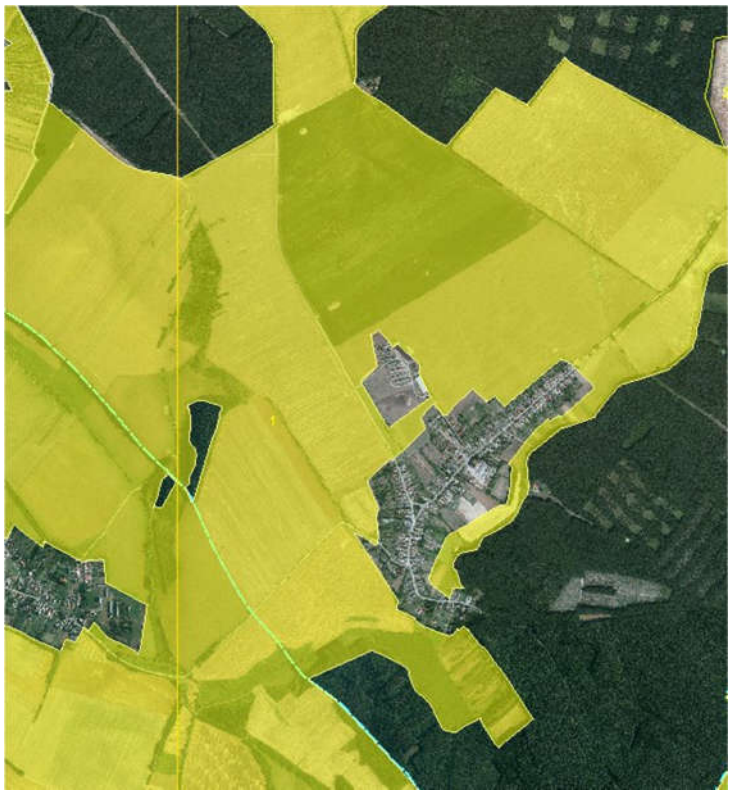
6.2.1 Prieskum podmienok ochrany poľnohospodárskej pôdy

6.2.1.1 Veterná erózia

Veternú eróziu spôsobuje mechanická sila vetra a prejavuje sa v rozrušovaní povrchu a odnosu pôdnych čiastočiek. Táto erózia sa najčastejšie prejavuje v jarnom období, hlavne v období suchých a veterných dní, ak sú povrchovou kultiváciou rozrušené pôdy a nie je dostatočne vyvinutý pôdny kryt.

Na Slovensku bol vypracovaný systém hodnotenia kategórií intenzity veternej erózie podľa bonitovaných pôdnoekologických jednotiek.

V obvode PJPÚ prevládajú SZ alebo JV vetry, ktoré sa však vyskytujú v oveľa menšej miere, prinášajú so sebou podľa vyjadrení miestnych užívateľov aj častejšie potrebnú vlahu vo forme zrážok. Kolmo na tieto smery je vhodné realizovať vetrolamy. Nakoľko je riešené územie zaradené do stupňa 1 – žiadna až slabá veterná erózia, navrhované vetrolamy budú plniť viac krajinotvornú funkciu a prispejú k zvýšeniu stupňa ekologickej stability.

Obr. 17 Potencionálna veterná erózia: Stupeň 1 – žiadna až slabá erózia

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/bpej_vlast/viewer.htm?activelayer=0&layers=0000001

6.2.1.2 Vodná erózia

Najrýchlejšie posúdenie výskytu fyzikálnej degradácie pôd v riešenom území je využitie účelových interpretácií výsledkov bonitácie pôd (BPEJ). Metodická príručka protierózneho obrábania pôdy (Jambor, P. - Ilavská,B.: Metodika protierózneho obrábania pôdy, VÚPÚ Bratislava, 1998. 69 s. ISBN 80-85361-46-9) kategorizuje pôdy podľa 7-miestneho kódu do štyroch skupín (bez ohrozenia až slabo ohrozené , stredne, silne a extrémne erózne ohrozené pôdy), pri zohľadnení sklonitosti terénu a erodibility (vlastností) pôd, ktorých vzťah je v priamej úmere podľa tab. č. 6.1.

Tab. č. 6.1 - Kategórie eróznej ohrozenosti pôd podľa BPEJ

Kategória erózie	Sklon územia	5.miesto kódu BPEJ	Charakter erózie	intenzita v $t.ha^{-1}$
1	0 – 3°	0,1	bez ohrozenia až slabo ohrozené	0 – 4
2	3 – 7°	2,3	stredná erózia	4 – 10
3	7 – 12°	4,5	silná erózia	10 – 30
4	nad 12°	6,7,8,9	extrémna erózia	nad 30

V obvode PJPÚ sa nachádzajú pôdy s kategóriou vodnej erózie 1 a 2, ich výskyt je znázornený v nasledujúcej mapke.

Obr. 18 Potencionálna vodná erózia

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/bpej_vlast/

6.2.2 Návrh protieróznych a pôdoochranných opatrení

Vysadením novonavrhovaných vetrolamov nVET-2, nVET-3 a nVET-6 budú účinky veternej erózie ešte nižšie, nakoľko sú umiestnené kolmo na prevládajúce SZ prípadne JV vetry.

6.3 Vodohodpodárske zariadenia a opatrenia

6.3.1 Prieskum vodohospodárskych a hydromelioračných pomerov

Podľa vyjadrenia správcu vodných tokov SVP, š.p. majú vodný tok Liska a jej pravostranný prítok v záujmovom území upravené odtokové pomery.

Ochranné pásma a pásma hygienickej ochrany

Uvedený vodný tok je zaradený medzi významné vodné toky. Nakoľko je šírka medzi brehovými čiarami do 10m, ochranné pásmo je stanovené na 4m od brehovej čiary. V ochrannom pásme vodného toku nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, manipulácia s látkami škodiacimi vodám a výstavba súbežných inžinierskych sietí. Ochranné pásmo proti ťažbe zeminy je určené na 20m od brehovej čiary.

6.3.2 Návrh vodohospodárskych opatrení

Nenavrhujú sa žiadne vodohospodárske opatrenia.

6.4 Komunikačné zariadenia a opatrenia

6.4.1 Prieskum dopravných pomerov

Cieľom prieskumu dopravného systému v obvode pozemkových úprav je zistiť súčasný stav poľnohospodárskej a lesnej cestnej siete v nadväznosti na železničnú, cestnú príp. vodnú a leteckú sieť. Hlavným zdrojom informácií sú pritom výsledky mapovania a informácie správcov cestnej siete a poľnohospodárskych subjektov, ktoré existujúcu poľnohospodársku v súčasnosti využívajú.

Vodná, železničná a letecká sieť

V obvode projektu sa nenachádza ani jeden typ tejto dopravy.

Cestná sieť

Cestná sieť je popísaná v kapitole Cestná doprava. Pozostáva z regionálnych komunikácií III. triedy č.1657 a 1555 a ôsmych existujúcich poľných ciest.

6.4.2 Návrh komunikačných opatrení

6.4.2.1 Existujúce poľné cesty

Existujúce poľné komunikácie sú podrobne popísané v kapitole Cestná doprava.

Pri poľných cestách existujúcich navrhujeme upraviť povrchy ciest nasledovne:

P-2, Pv-6, Pv-12, Pp-13 a Pp-14 - cesty navrhujeme na spevnenie kamenivom resp. asfaltovým povrchom.

Pv-3, Pv-5, Pv-7 - navrhujeme rekonštrukciu asfaltového povrchu.

6.4.2.2 Nové poľné cesty

Nové poľné cesty majú vo svojom označení písmeno „n“. Všetky navrhované cesty sú kategorizované ako prístupové poľné cesty. Ako nové poľné cesty sú navrhnuté:

1. nP-1 4,0/30

Hlavnú poľnú cestu navrhujeme umiestniť v honoch Pri vrábeľskej ceste a Kohy. Začínať bude na vedľajšej poľnej ceste Pv-3, ďalej pôjde na JV a končiť bude na parkovisku – asfaltovej ploche slúžiacej na otáčanie autobusov. Z podzemných IS bude križovať diaľkový plynovod, ropovod a optický kábel. Bude zabezpečovať prístup na pôdny celok 1 až 4. Cestu navrhujeme spevniť kamenivom.

2. nPv-4 4,0/30

Cesta bude začínať v mieste napojenia na štátnu komunikáciu 1657 Tehla – Vráble oproti napojeniu cesty Pv-5, pokračovať bude smerom na JZ a napojí sa na hlavnú poľnú cestu P-2 . Bude zabezpečovať prístup na pôdny celok 8 a 10. Cestu navrhujeme na spevnenie kamenivom.

3. nPp-8 4,0/30

Cesta bude začínať v mieste napojenia na štátnu komunikáciu 1657 Tehla – Vráble, smerovať bude na SV poza záhrady v ZUO a končiť bude pri oplotení poľnohospodárskeho areálu v užívaní pána Remenára. Križovať bude prítok Lisky, ponad ktorú je vybudovaný most. Bude zabezpečovať prístup na pôdne celky 5 a 6. Jej povrch navrhujeme spevniť kamenivom.

4. nPp-9 4,0/30

Cesta bude začínať na hlavnej poľnej ceste P-2, pokračovať bude JZ smerom rovnobežne s regionálnou cestou č. 1555 vo vzdialenosti približne 350m na sever od nej. Bude sprístupňovať celky 11 a 19. Jej povrch navrhujeme spevniť kamenivom.

5. nPp-10 4,0/30

Cesta bude začínať v mieste napojenia na štátnu komunikáciu 1555 Tehla – Lula, smerovať bude na JZ hneď vedľa štátnej cesty (po jej ľavej strane) a ukončí sa na katastrálnej hranici s k.ú. Lula, kde navrhujeme vysadiť vegetáciu IP-14. Bude zabezpečovať prístup na pôdny celok 13. Jej povrch navrhujeme spevniť kamenivom.

6. nPp-11 4,0/30

Cesta bude začínať na katastrálnej hranici s k.ú. Lula, smerovať bude na V hneď vedľa vodného toku Liska (proti toku po jej ľavej strane) a ukončí sa na vedľajšej poľnej ceste Pv-12 . Bude zabezpečovať prístup na pôdny celok 14. Jej povrch navrhujeme spevniť asfaltom, nakoľko okrem využitia na poľnohospodárske účely ju navrhujeme využiť ako cyklochodník. Okrem toho je potrebné konštrukciu cesty upraviť pre ťažšie mechanizmy správcu susediaceho vodného toku Liska minimálne na 9 ton.

6.4.2.3 Vypracovanie projektovej dokumentácie napojenia poľných ciest na regionálne komunikácie

Schválené všeobecné zásady funkčného usporiadania územia v obvode pozemkových úprav nahrádzajú na účely výstavby spoločných zariadení a opatrení rozhodnutie o umiestnení stavby, ak ide o prípady uvedené v § 12 ods. 4 písm. a) až d) zákona, rozhodnutie o využívaní územia vypracované v súlade so záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie, rozhodnutie o odňatí poľnohospodárskej pôdy a rozhodnutie o vyňatí lesného pozemku.

K jednotlivým napojeniam poľných ciest na regionálne cesty bola spracovaná projektová dokumentácia, ktorá bola predložená na Okresný úrad Levice, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií Ing. Judite Némethovej, ktorá dňa 7.4.2021 vydala záväzné stanovisko k územnému a stavebnému konaniu. V záväznom stanovisku súhlasí s navrhovaným riešením pri dodržaní podmienok, ktoré sú v tomto záväznom stanovisku uvedené.

7. Verejné zariadenia a opatrenia

Verejné zariadenia a opatrenia sú definované v odseku 3 § 12 zákona , slúžia obyvateľom obce riešeného územia a sú to predovšetkým:

a) Zariadenia na rekreáciu,
b) Športové zariadenia,
c) Zariadenia na dodávku pitnej vody,
d) Čistenie odpadových vôd,
e) Skládky tuhého komunálneho odpadu,
f) Ďalšie verejné zariadenia a opatrenia.

V obvode PJPÚ Tehla sa nenachádzajú žiadne verejné zariadenia a opatrenia.

8. Stavby vo vlastníctve štátu alebo obce

8.1 Cestné komunikácie

Obvodom PJPÚ prechádza regionálna komunikácia III. triedy č.1555 Tehla-Lula, na ktorej evidujeme 3 existujúce výjazdy na poľné cesty a regionálna komunikácia III. triedy č.1657 s 5-timi výjazdmi na poľné cesty. Vlastníkom tejto komunikácie je Nitriansky samosprávny kraj, správcom je Regionálna správa a údržba ciest Nitra a.s., stredisko Levice.

Navrhované opatrenia:

Na základe vyjadrení a rokovaní s kompetentnými organizáciami bude súčasťou návrhu VZFÚ vdokumentácia napojení poľných ciest. Na základe vypracovanej dokumentácie bude vydané záväzné stanovisko k územnému a stavebnému konaniu, ktoré vydá Okresný úrad Levice, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií.

Hranice cestných pozemkov budú určené tak, aby bola zachovaná vzdialenosť minimálne štyri metre od kraja jazdného pásu.

8.2 Vodné toky a vodné plochy

Vodný tok Liska zaradený medzi vodohospodársky významné vodné toky. Je biokoridorom miestneho, s potenciálom regionálneho významu. Sprievodná vegetácia je zastúpená minimálne.

Navrhované opatrenia:

Pri vodnom toku Liska sú hranice pozemkov navrhované na 2m od brehovej čiary po oboch stranách. To prevažne zodpovedá aj existujúcim rozhraniam hraníc vodných plôch s ornou pôdou. Výmery pozemkov týchto zariadení sa zväčšujú, nakoľko v existujúcom právnom stave majú parcely menšiu šírku. Porasty na týchto pozemkoch navrhujeme zachovať prípadne revitalizovať, nakoľko vodné toky plnia aj funkciu biokoridorov.

V projekte nie sú navrhnuté nové križovania poľných ciest s vodným tokom Liska.

Navrhované opatrenia:

Krajinnoekologické opatrenia, ktoré sa týkajú aj vodného toku, sú popísané v kap. 6.1.4.1.

9. Súvislosti so susednými katastrálnymi územiami

V projekte sa zachovaná prepojenosť a nadviazanie významných vodných prvkov vodného toku regionálneho významu Liska.

Súvislosti so susednými katastrálnymi územiami sme tiež brali do úvahy pri navrhovaní poľných ciest, konkrétne cesty Pv-3, P-2, nPv-11 a Pv-12, ktoré by mohli v budúcnosti byť súčasťou širšej siete cyklotrás v obciach Lula, Melek, Veľký Ďúr, Vráble, Beša a Iňa. Súčasťou tejto siete by mohla byť aj poľná cesta nP-1 s pekným výhľadom na obec Tehla.

10. Stav užívacích a vlastníckych pomerov

Územie patrí do zeleninársko-repársko-obilninárskej oblasti. Celková výmera poľnohospodárskej pôdy prestavuje cca 96% výmery obvodu PJPÚ, čo svedčí o intenzívnej poľnohospodárskej výrobe. Podľa aktuálnych údajov PPA je v obvode PJPÚ dominantným užívateľom PD Beša, menší pôdny celok v hone Haljaska obhospodaruje GREEN POINT s.r.o, zvyšok je rozdelený medzi menších súkromných užívateľov.

Vlastnícke vzťahy sú charakterizované nasledujúcou štatistikou:

- Počet parciel C-KN (evidenčné) – majetkovoprávne vysporiadané – 83
- Počet parciel určeného operátu (pôvodné) – 614
- Počet vlastníkov pôvodného stavu (PS) – známych 143, nezistených 302
- Počet vlastníckych vzťahov PS* – 5047
- Priemerná výmera parcely pôvodného stavu (PS) v ha – 0,49
- Priemerný počet spoluvlastníkov k parcele PS* – 7,24
- Priemerný počet parciel PS* na jedného vlastníka – 1,57

PS* - pôvodný stav (terajší aktuálny stav podľa údajov z KN)

Z vlastníkov, ktorý vlastnia najväčšie výmery, patria Levsem, s.r.o. - 102 ha , PD Beša – 43 ha, manželia Remenárovi – 34ha, SR-SPF 10 ha a ďalší.

11. Zhodnotenie vplyvu navrhnutých opatrení na poľnohospodárske využívanie

11.1 Komunikačné opatrenia

Rozšírenie navrhovanej cestnej siete bude mať na poľnohospodársku výrobu pozitívny vplyv, nakoľko zabezpečí sprístupnenie všetkých novovytvorených pozemkov. Tiež sa zníži riziko poškodzovania pozemkov mimo poľných ciest.

Rozšírením koruny ciest sa zase vyhovie požiadavkám užívateľských subjektov na bezpečný prejazd modernými veľkorozmernými poľnohospodárskymi strojmi. Osadením dopravného značenia v miestach výjazdov poľných ciest na regionálne komunikácie III. triedy sa tiež zvýši bezpečnosť premávky.

11.2 Vodohospodárske zariadenia a opatrenia

Vodohospodárske opatrenia v obvode PJPÚ nie sú navrhnuté.

11.3 Protierózne a pôdoochranné zariadenia a opatrenia

Pôdy v území zaraďujeme do dvoch kategórií: bez ohrozenia až slabo ohrozené pôdy vodnou eróziou a oblasti so stredným ohrozením vodnou erózoiu. V obvode PJPÚ sú navrhované ekostabilizačné a krajinotvorné opatrenia, pričom niektoré z nich majú aj funkciu protieróznu. Vysadením navrhovaných vetrolamov by sa mali účinky veternej erózie ešte znížiť.

11.4 Ekologické a krajinotvorné opatrenia

Vysadené navrhované vetrolamy nVET-2, nVET-3 a nVET-6 v celkovej výmere 0,68 ha budú mať pozitívny vplyv na zvýšenie stupňa ekologickej stability ako aj na vzhľad krajiny.

12. Bilancia plôch určených na pokrytie potrieb pre verejné a spoločné zariadenia a opatrenia

Sumarizácia základných údajov na výpočet koeficientu úbytku

Výmera pozemkov v obvode PJPÚ z mapovania		3448156
Suma výmer parciel podľa RPS		3449611
Rozdiel výmery obvodu z mapovania a RPS		-1455
Výmera pozemkov do 400 m2 - známi vl.	zatiaľ neuvažujeme	4451
Výmera pozemkov do 400 m2 - neznámi vl.	zatiaľ neuvažujeme	18926

Údaje o výmerách návrhu nového stavu

Popis	nový vlastník / správca	poznámka	výmera
SZO ekologické	Obec	IP, VET	64504
SZO komunikačné	Obec	poľné cesty	39854
VZO			0
Vodné toky	SR-SVP		7588
Štátne cesty	NSK		35969
Výmera projekčných celkov			3300233

3448156

Údaje o neknihovaných pozemkoch

vlastník / správca	výmera
SR-SPF	44325
Obec	7987
NSK	29640
SR-SVP	2812
Súkr.	1794

86558

Sumarizácia poskytnutých výmer a príspevkov

Vlastník	Výmera podľa RPS	Z toho výmera PNP***	Poskytnutie výmery na stavby podľa §11 ods.24 z.330/1991*		Príspevky na SZO **	Poskytnuté výmery spolu	Zostávajúca výmera
			štátne cesty	potoky			
SR-SPF	102696	44325	6337	4776	44325	55438	47258
SR-SVP	2812	2812	0	2812	0	2812	0
NSK	29640	29640	29640	0	0	29640	0
Obec	15458	7987	0	0	7987	7987	7471
Ost. vlastníci	3299005	1794	0	0	0	0	3299005
Spolu:	3449611	86558	35977	7588	52312	95877	3353734

Výmera parciel pod stavbami podľa §11 ods.24 z.330/1991	43565	
Výmera SZO	104358	
	147923	
Výmera obvodu z mapovania	3448156	
Výmera potrebná na SZO podľa § 12 ods. 8	52046	
Rozdiel výmery obvodu z mapovania a RPS	1455	
Výmera projektových blokov z RPS	3301688	
Koeficient príspevku na SZO	0,984481178	1,55%
Koeficient príspevku na SZO upravený o rozdiel z výmery z mapovania	0,984047334	**1,60%**

Poznámky:

* Stavby - podľa §11 ods.24 z.330/1991

** SZO - spoločné zariadenia a opatrenia, použije sa najprv výmera pôvodných neknihovaných parciel, následne prispievajú všetci vlastníci rovnakým dielom

*** PNP - pôvodné neknihované pozemky

V Leviciach, dňa 9.4.2021

Spracoval: Ing. Veronika Predajnianská .....

Autorizačne overil: Ing. Ján Predajnianský .....